

СЕКЦІЯ 6
ФІНАНСОВО-ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ

Вікторія ВІЗНЮК

здобувач вищої освіти 1СТН курсу спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Віта ГАВРИЛЮК**

канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи страхування та
електронних платіжних систем

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Страхування у багатьох аграрних країнах відіграє важливу роль у зменшенні негативного впливу ризиків на господарську діяльність. Натомість вітчизняний досвід страхування в сільськогосподарській галузі не демонструє активності. Вітчизняні аграрії досить скептично ставляться до можливості застрахувати урожай сільськогосподарських культур. Не налаштовані до активної співпраці і страховики: так з 64 страхових компаній, які мають ліцензії на цей вид страхування реально мають укладені договори не більше десятка [1].

Для підвищення дієвості сільськогосподарського страхування, слід у першу чергу звернути увагу на основну його мету – зниження рівня ризику.

У сучасній науковій літературі відсутнє єдине формулювання сутності ризику, що пов'язано із різноманітністю можливих варіантів його трактування, а саме: «ризик» – це усвідомлена можливість небезпеки; це можливість збитків та неуспіху в якійсь справі” [2, с.1030]; «ризик» – це можливість або загроза відхилення результатів конкретних рішень або дій від очікуваних” [3, с. 10]; «ризик» – це невизначеність щодо настання тієї чи іншої події у майбутньому [4].

Отже слід зазначити що, ризиком для сільськогосподарського підприємства може стати його неспроможність вчасно і в повному обсязі виконати свої умови за договорами з контрагентами. Основною причиною тому, стає нездатність сформувати необхідну кількість фінансових ресурсів для виконання своїх зобов'язань перед постачальниками, банківською установою, лізинговою компанією та іншими суб'єктами. Тому, доцільно розглянути можливість використання страхування для убезпечення від тих ризиків, які впливають на перспективу сільськогосподарського товаровиробника формувати дохід.

На рівні сільськогосподарських підприємств основними ризиками, від яких слід здійснювати страхування, є виробничі та майнові [5, с. 176-179]. Тому, необхідно звернути увагу на стан і тенденції розвитку страхування врожаю і посівів сільськогосподарських культур.

Незважаючи на позитивну динаміку ряду показників розвиток страхування в сільському господарстві, зокрема у страхуванні сільськогосподарських культур не відповідає основному його призначенню – управлінню ризиками для забезпечення стабільності аграрного виробництва. Тому і виникає потреба в розробці дієвих заходів, які б пришвидшили процес активізації ролі страхування і наближення його до світового рівня.

Традиційно прийнято розглядати два можливі варіанти посилення ролі страхування в економічному середовищі. Один варіант – це обов'язковість страхування. У радянські часи обов'язкова форма страхування була достатньо ефективною. У першу чергу, це пов'язано з централізацією страхування, що дозволяло одному страховику концентрувати на своєму рівні усі страхові премії. У той же час, стійкість страхового портфелю забезпечувалась значною територіальною розгалуженістю страхувальників, що, в свою чергу, сприяло диференціації ризиків. Та на сьогодні обов'язкова форма страхування суперечитиме ринковим умовам господарювання і не може бути ефективною. Інший варіант – зростання обсягів страхування на добровільних засадах. Проте розвиток такої моделі гальмується з ряду причин: брак оборотних коштів аграрних підприємств; недостатня прозорість оцінки ризиків, що зменшує довіру

до страхової галузі; недостатня «страхова грамотність» керівників підприємств; бюрократичні перешкоди.

Отже бачимо, що задля подальшого розвитку страхування у аграрній сфері, слід вирішити ряд проблем. При цьому, мають бути здійснені комплексні заходи як на рівні сільськогосподарських підприємства і страхових компаній, так і на рівні держави.

З метою досягнення результатів на довгострокову перспективу, слід визначити стратегію розвитку ринку сільськогосподарського страхування, яка має включати план заходів щодо: розбудови інфраструктури ринку, удосконалення законодавчого поля, врегульовані відносин між зацікавленими в страхуванні особами [5, с.157].

Щодо інфраструктури, то вважаємо, що основними її елементами мають стати: органи створені для контролю та мінімізації ризиків сільського господарства, єдина база даних, система перестраховання значних і катастрофічних ризиків, середовище для підготовки фахівців з аграрного страхування.

Для досягнення поставлених цілей потрібно окреслити коло завдань: удосконалення нормативно-правового регулювання; встановлення основних вимог щодо розробки страхових продуктів; розробка бази даних; створення умов для захисту прав споживачів; розробка системи перестраховання значних і катастрофічних ризиків; удосконалення асортименту страхових продуктів; розвиток людських ресурсів; налагодження взаєморозуміння між головними зацікавленими особами; створення органів контролю та мінімізації ризиків сільського господарства [5, с. 157].

Кожне із зазначених завдань передбачає виконання ряду заходів, які створюватимуть можливості щодо його реалізації. Зважаючи на роль страхування як інструменту мінімізації ризиків, що виникають при здійсненні фінансового лізингу, визначимо перспективи розвитку страхування сільськогосподарських ризиків саме в даному контексті.

Страхування в сільському господарстві характеризується складним характером функціонування, що здійснюється під впливом природно-

кліматичних ризиків та інших особливостей, пов'язаних із специфікою даного виробництва. Тому, доцільно концентрувати зусилля трьох сторін: держави, страховиків та сільськогосподарських підприємств на вдосконаленні нормативної бази, визначенні стандартів діяльності страховиків, удосконаленні системи формування вхідної інформації та її зберіганні і використанні, створенні умов для захисту прав споживачів, удосконаленні системи перестраховування сільськогосподарських ризиків.

Список використаних джерел

1. Ринок агостраховування України. URL: <https://agro.me.gov.ua/storage/app/sites/1/>.
2. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ. Ірпінь «Перун».2005. 1728с.
3. Ілляшенко С.М. Економічний ризик: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури. 2004. 220с.
4. Навроцький С.А. Соціально-економічні аспекти страхування в АПК. Монографія. Суми. Довкілля, 2004.36с.
5. Гаврилюк В.М. Страхування майнових ризиків у сільському господарстві. Організаційно–економічні проблеми розвитку АПК. Київ: ІАЕ УААН, 2001. С. 176-179.